

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Pardubice
26.7.2005

8

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2004

*Tuberculosis and diseases of the respiratory system - activity in branch
in the Pardubický region in 2004*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Pardubickém kraji v roce 2004 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Pardubický in 2004 contains data about out patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí je výkaz A (MZ) 1-01 za rok 2004, který je součástí Programu statistických zjišťování v ČR uveřejněného ve sbírce zákonů formou vyhlášky ČSÚ, pro rok 2004 vyhláškou č. 371/2003 Sb., ze dne 12. listopadu 2003. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace TRN, včetně ambulantních částí nemocnic ve státních i nestátních zdravotnických zařízeních bez ohledu na zřizovatele. V Pardubickém kraji jsou ambulance oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v zařízeních resortu zdravotnictví a spravedlnosti. Návratnost výkazů ze zařízení byla 100 %.

V roce 2004 došlo k zásadní změně v kategoriích nelékařských zaměstnanců na základě zákona č. 96/2004 Sb. V platnost vešly nové kategorie zdravotnických pracovníků, které nejsou srovnatelné s původními kategoriemi.

Ambulantní péče

Ambulantní péče v oboru TRN byla v roce 2004 zajišťována na 19 pracovištích, kde pracovalo 17,54 lékařů (vždy uváděno jako součet úvazků včetně smluvních), přičemž zabezpečení oboru lékaři je poslední 4 roky bez výraznějších změn. Stejně jako v roce 2003 je péče v oboru TRN zajišťována nejvíce lékaři specialisty, a to na 11 pracovištích s 60 % lékařů z celkového počtu lékařů. S tím souvisí i nejvyšší podíl vyšetření z celkového počtu vyšetření (69 %).

Během roku 2004 bylo provedeno v ordinacích Pardubického kraje 99 356 ambulantních vyšetření a proti roku 2003 tak byl zaznamenán nárůst o 7 %. Toto zvýšení je rovnoměrně rozloženo v okresech Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Okres Pardubice zůstává téměř na stejné úrovni jako v roce 2003. Od roku 2000 narůstá počet provedených ošetření a ve srovnání s tímto rokem bylo provedeno již o 20 % ošetření více. Tento vývoj kopíruje situaci v celé republice, kde nárůst činil 11 %. Krajský průměr v počtu vyšetření na 1 lékaře přesahuje pouze okres Pardubice o 17,2 % a Ústí nad Orlicí o 21,2 %. V rámci těchto ošetření se provádějí také BCG očkování (očkování proti tuberkulóze), kterých bylo v kraji v roce 2004 provedeno 6 739, z toho u 92 % osob jako přeočkování negativního tuberkulinového testu. Od roku 2000 klesl počet těchto očkovaní téměř na poloviční úroveň.

V roce 2004 bylo v Pardubickém kraji evidováno 3 984 osob s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou. Celkový počet takto ohrožených osob v kraji se proti roku 2003 snížil o 118, což představuje téměř 3 %. Největší podíl těchto osob tvoří kuřáci (stabilní podíl přes 93 %) s vysokým konzumem cigaret (minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let nebo ve věku nad 45 let). Četnost této skupiny je ale nepřesná, jelikož v současné době kuřáci nemají povinnost přijít na odborné vyšetření a být tak zaevidováni.

Na ambulantních pracovištích oboru TRN bylo pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí dispenzarizováno celkem 20 534 osob, z toho bylo 46,4 % žen. Počet dispenzarizovaných osob v kraji má již několik let rostoucí charakter, kdy v průběhu let 2000 až 2004 došlo ke zvýšení o 1/3. V porovnání s rokem 2003 je počet dispenzarizovaných osob vyšší o 14 %. Mezi dispenzarizovanými bylo také 147 dětí, a to pouze pro zánětlivá onemocnění plic (2 %) a astma bronchiale (98 %). Podíváme-li se na ukazatel počtu dispenzarizovaných na 10 tisíc obyvatel za ČR (512), je na tom Pardubický kraj s hodnotou 406 lépe, tedy o 21 % méně než v ČR. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida 41 %, astma bronchiale 37,5 % a zánětlivá onemocnění plic 6 %.

Z celkového počtu dispenzarizovaných bylo v kraji v roce 2004 z této skupiny nově zařazeno 15 % osob (1 921 mužů a 1 267 žen). Nejčastějšími onemocněními, která byla důvodem k dispenzarizaci, bylo opět astma bronchiale 42 %, chronická bronchitida 30,5 % a zánětlivá onemocnění plic 10 %.

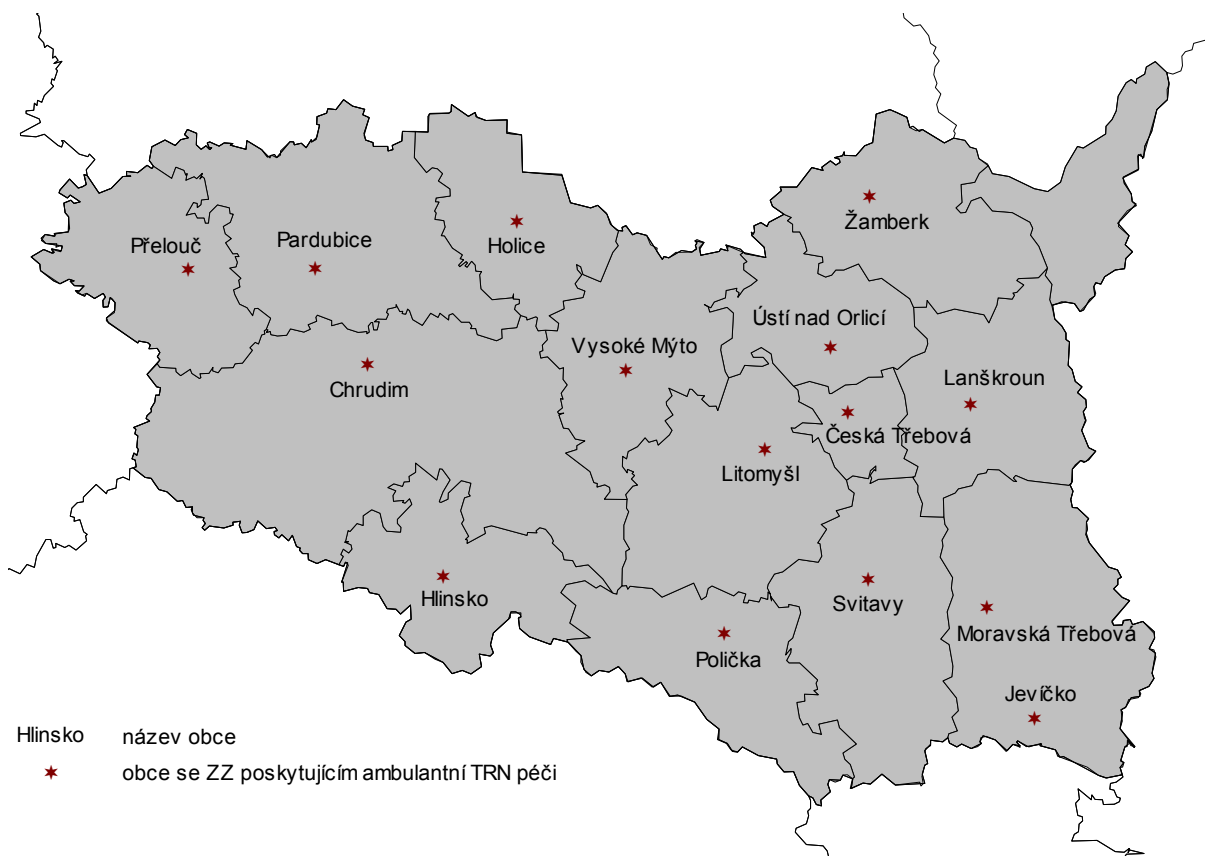
Lůžková péče

Kromě ambulantní péče je v kraji poskytována i péče lůžková, a to v 1 nemocnici (Krajská nemocnice Pardubice) a dále ve 2 odborných léčebných ústavech (OLÚ Jevíčko a Albertinum Žamberk). Celkový počet lůžek TRN v kraji je 255, z toho většina (219) v léčebných ústavech. Počet hospitalizovaných pacientů dosáhl v roce 2004 hodnoty téměř 3 tisíc a nejčastěji byli hospitalizováni pro zhoubný novotvar průdušky a jinou chronickou obstruktivní plicní nemoc.

Zpracovala:

Jana Kubánková
ÚZIS ČR, Pardubický krajský odbor
Kyjevská 44
532 03 Pardubice
tel.: 466 019 428
kubankova@uzis.cz
www.uzis.cz

Síť obcí s ambulantní TRN péčí v Pardubickém kraji v roce 2004

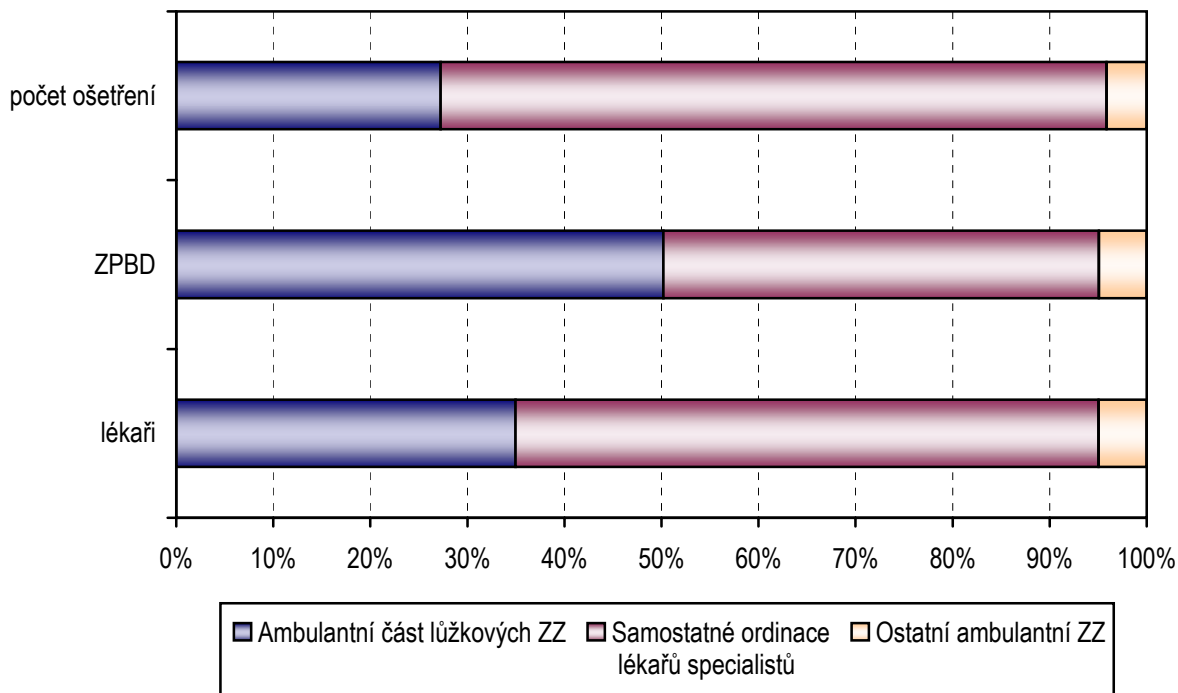
**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření		
		lékařů	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	na 1 lékaře
dle poskytovatele						
Ambulantní část lůžkových ZZ	6	6,13	16,38	27 052	3 370	4 413,1
Samostatné ordinace lékařů specialistů	11	10,54	14,65	68 223	3 222	6 472,8
Ostatní ambulantní ZZ	2	0,87	1,60	4 081	147	4 690,8
Celkem	19	17,54	32,63	99 356	6 739	5 664,5
dle území (okresů)						
Chrudim	4	3,65	6,55	12 502	1 852	3 425,2
Pardubice	6	5,96	12,10	39 571	1 763	6 639,4
Svitavy	5	3,53	6,83	17 081	1 004	4 838,8
Ústí na Orlicí	4	4,40	7,15	30 202	2 120	6 864,1

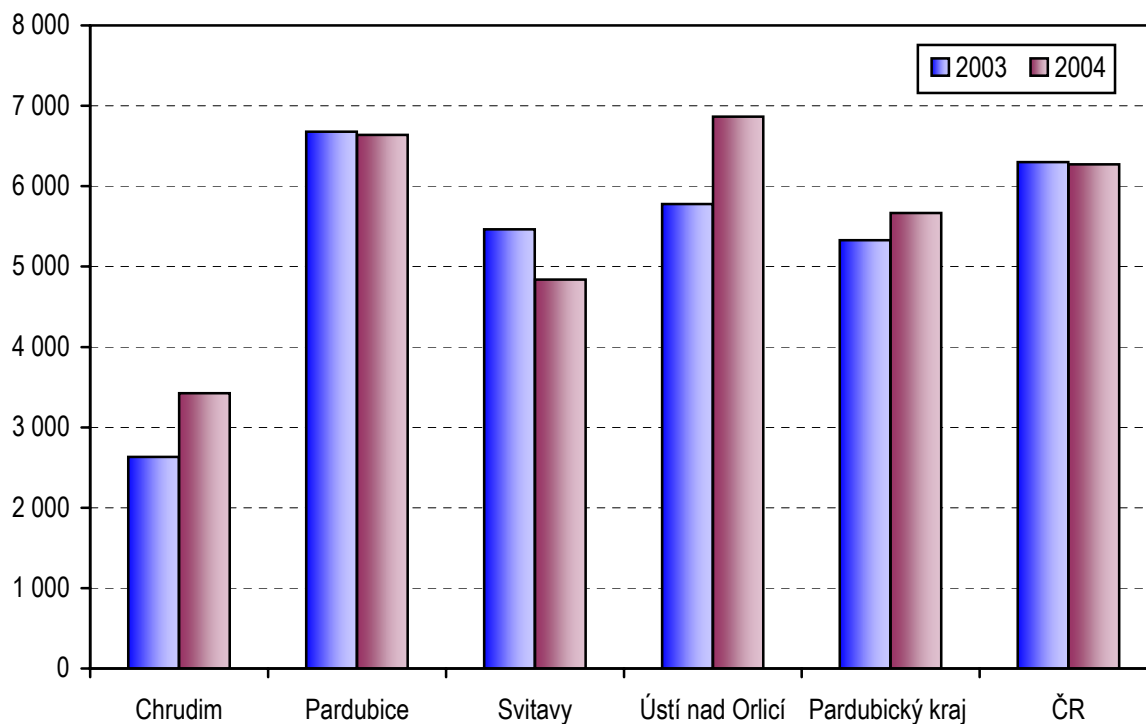
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských povoláních § 5 - § 21

Struktura personálního zajištění a ošetření oboru TRN dle poskytovatele ambulancních služeb

Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2003 a 2004

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí (DÚ)

Onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	Pardubický kraj				z celku kraje osoby nově přijaté ¹⁾		
	celkem	z toho		na 10 tis. obyvatel	muži	ženy	
		ženy	děti (0-14 let)				
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33-C34, C39.9)	757	175	-	14,98	233	68	18,00
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	114	54	-	2,26	14	4	1,57
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	173	99	-	3,42	9	6	4,12
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	1 298	610	3	25,69	147	181	48,23
Chronická bronchitis (J41-J42, J44.0-9)	8 429	3 288	-	166,82	674	295	228,37
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	7 679	4 420	144	151,97	715	622	131,57
Emfyzém plic (J43.0-9)	415	98	-	8,21	43	13	12,10
Bronchiektázie (J47)	160	75	-	3,17	10	7	4,76
Sarkoidóza (D86.0,2)	378	229	-	7,48			8,08
Pneumokoniózy (J60-J66)	104	6	-	2,06	12	-	14,24
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	254	138	-	5,03	21	20	5,62
Nenádor. onemocnění pohrudnice (J86-J94)	255	109	-	5,05	18	17	8,25
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	215	115	-	4,26	25	34	8,48
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	303	112	-	6,00	-	-	18,78
Celkem	20 534	9 528	147	406,38	1 921	1 267	512,18

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-14 let)	celkem	z toho děti (0-14 let)	
Chrudim	92	-	374	10	423
Pardubice	720	12	973	99	977
Svitavy	242	-	310	26	837
Ústí nad Orlicí	505	-	342	12	1 747
Pardubický kraj	1 559	12	1 999	147	3 984
ČR	35 836	109	32 956	2 593	143 942

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže:

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakterií.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	Pardubický kraj	ČR	Pardubický kraj	ČR
Počet oddělení	1	43	2	22
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	4,70	175,79	9,30	76,12
ZPBD ²⁾ celkem	16,50	589,07	59,00	406,91
sestry ²⁾ u lůžka	15,50	552,07	55,59	366,54
ZPOD ²⁾	4,00	173,48	14,69	107,44
Průměrný počet lůžek	36,00	1 677,95	219,00	2 115,67
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	24,7	1 220,2	182,4	1 445,6
na 1 lékaře	5,3	6,9	19,6	19,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	1,6	2,2	3,3	3,9
Počet lékařů na 100 lůžek	13,06	10,84	4,25	3,63
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	45,83	36,32	26,94	19,39
Počet hospitalizovaných	625	38 129	2 321	15 111
Nemocniční letalita	111,8	84,4	85,2	49,6
Využití lůžek ve dnech	250,9	266,2	304,8	250,1
Průměrná ošetrovací doba	14,5	11,7	28,8	35,0
Prostoj lůžek ³⁾	3,1	2,7	5,8	11,6

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Krajská nemocnice Pardubice

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

OLÚ Jevíčko

Albertinum Žamberk